

NORÜ TAXRE GA POPERA GA CORÍTIUCŨĂX GA YAXÔGÜXŨTANÜWA NAMUXŨ GA PAURU

**Pauru rü nüxŭ narümoxe ga yema
yaxôgüxŭ ga Corítiuwa yexmagüxŭ**

1 ¹Pa Chaueneëgü i Corítiucŭăxgü i
Tupanaăxŭ yaxôgüxŭ, rü Pa
Chaueneëgü i Guxŭma i Acayaanewa
Ngëxmagüxŭ, choma i Pauru nixŭ i
pexcax chanaxümatüxŭ i ñaă popera
wüxigu namaă i taeneë i Timutéu. Rü
choma nixŭ i Tupana choxŭ yaxuxŭ na
Ngechuchu ya Cristu choxŭ muxŭ na
nüxŭ chixuxŭcax i norü ore. ²Rü
tanaxwaxe na Tanatü ya Tupana rü tóriu
Cori ya Ngechuchu ya Cristu poraăcü
pexŭ narüngŭxëxŭ rü pexŭ
nataăxëxŭ.

Pauru rü ngúxŭ ninge

³Rü toma rü nüxŭ ticuaxŭüüğü ya
Tupana ya Nanatü ya tóriu Cori ya
Ngechuchu ya Cristu. Erü nüma nixŭ ya
Tanatü ya nüxŭ ingechaŭtümüüğücü rü
tóriu Tupana ya guxŭguma tüxŭ
taăxëxëcü. ⁴Rü nüma ya Tupana rü toxŭ
nataăxëxë i ngëxguma ngúxŭ tingexgu,

na toma rü ta tanataăxëxëgüxŭcax i
ngëma togü i duŭxŭgü i ngúxŭ
ingegüxŭ. Rü ngëmaăcü ngëma Tupana
toxŭ na taăxëxëxŭrüü toma rü ta
tanataăxëxëgü i ngëma togü i duŭxŭgü.
⁵Rü ñuxma na Cristurüü poraăcü ngúxŭ
tingegüxŭ, rü ngëxgumarüü nümatama
poraăcü toxŭ nataăxëxë. ⁶Rü ngëmacax,
ngëxguma toma ngúxŭ tingegügu, rü
ngëmaăcü toxŭ nangupetü na pema rü
pexŭ nangëxmaxŭcax i perü taă rü
perü maxŭ i taguma gúxŭ. Rü
ngëxguma Tupana toxŭ taăxëxëgu, rü
ngëmaăcü tomaă nanaxü na pema rü ta
pexŭ nangëxmaxŭcax i perü taă rü
yaxna namaă pexŭnŭxŭcax i ngëxguma
ngëmatama ngúxŭ i toma tingegüxŭ
pexŭ ngëxmagu. ⁷Toma rü aixcuma
tayaxôgü na pema rü tagutáma
ípenatáxŭ i Tupanaärü ore. Erü nüxŭ
tacuax rü ngëma na toxrüü ngúxŭ
pingegüxŭ, rü ngëxgumarüü tá ta
toxrüü pexŭ nangëxma i ngëma taă i
Tupanawa ne üxŭ. ⁸Pa Chaueneëgü,
tanaxwaxe i nüxŭ pecuax na ñuxre ga

guxchaxŭgŭ toxŭ ngupetŭxŭ ga Áchiaanewa. Rŭ yema na poraäcŭ toxŭ naguxchaxŭ, rŭ düxwa marŭ tama namaä taporae, rŭ nagu tarŭxŭnŭe na marŭ täütäma tamaxëxŭ. ⁹Rŭ nagu tarŭxŭnŭe rŭ ñoma yuwa taxŭxŭrŭü tixŭgŭ. Natŭrŭ yemaäcŭ toxŭ naxŭpetŭ, erŭ Tupana ya yuexŭxŭ írŭdagŭxëëcŭ toxŭ nangŭxëëchaŭ na nüxŭcatama nüxŭ nangëxmaxŭ i pora na yuwa toxŭ ínangŭxŭxëëxŭcax, rŭ taxucŭrŭwama togŭtama na ítangŭxŭxëëxŭ. ¹⁰Rŭ Tupana rŭ toxŭ ínangŭxŭxëë nawa ga yema guxchaxŭ ga yuwa toxŭ gagŭchaŭxŭ. Rŭ ngëxgumarŭü tá ta toxŭ ínangŭxŭxëë nawa i ñaä taxŭ i guxchaxŭ i ñuxma toxŭ ngëxmaxŭ. Rŭ aixcŭma tayaxögŭ na nüma rŭ guxŭgutäma ngëmaäcŭ toxŭ nangŭxëëxŭ. ¹¹Natŭrŭ tanaxwaxe i pema rŭ perŭ yumŭxëmaä toxŭ perŭngŭxëë. Rŭ ngëxguma chi ngëmaäcŭ penaxŭxgux, rŭ muxŭma i duŭxŭgŭ rŭ tá Tupanana moxë naxägŭ naxcax i ngëma na ñuxäcŭ toxŭ nangŭxëëxŭ.

Tŭxcŭü tama Corŭtiuwa naxŭ ga Pauru

¹²Nangëxma i tacŭ i toxŭ taäxëëxŭ. Rŭ ngëma nixŭ na toöëwa nüxŭ tacuáxŭ na ñoma i naänewa rŭ aixcŭma Tupana naxwaxexŭäcŭma meä tamaxëxŭ. Rŭ pepëxewa nixŭ ga guxŭärŭ yexera yemaäcŭ tamaxëxŭ. Natŭrŭ tama togagu nixŭ ga yema, yerŭ Tupana ya tomaä mecŭmacŭ nixŭ ga toxŭ rŭngŭxëëcŭ na yemaäcŭ pepëxewa tamaxëxŭcax. ¹³⁻¹⁴Rŭ yema poperagŭ ga pëxcax taxŭmatŭxŭwa, rŭ nataxuma ga tacŭ ga icŭxŭ. Natŭrŭ yema toma

tamaxëxŭäcŭma nixŭ ga pëxcax tanaxŭmatŭxŭ na yemawa meä nüxŭ pecuáxŭcax na ñuxäcŭ tixŭgŭxŭ. Rŭ woo i ñuxma rŭ tama aixcŭma meä toxŭ na pecuáxŭ, natŭrŭ chanaxwaxe i wŭxi i ngunexŭgu rŭ aixcŭma meä toxŭ pecuax. Rŭ ngëxguma meä toxŭ pecuaxgu rŭ pema rŭ tá tomaä petaäëgŭ i ngëxguma ínangŭxgu ya tórŭ Cori ya Ngechuchu, rŭ ngëxgumarŭü i toma rŭ tá ta pemaä tataäëgŭ. ¹⁵⁻¹⁶Rŭ yemagu charŭxŭnŭxŭcax nixŭ ga noxri ga pëxŭtawa na chaxŭxchaŭxŭ na pëxŭ íchayadauxŭcax rŭ yemaäcŭ pëxŭ na charŭngŭxëëxŭcax. Rŭ nagu charŭxŭnŭ ga Machedóniäänewa chaxŭxgu na pëxŭtagu íchidauxŭ, rŭ yëxguma Machedóniäänewa ne chaxŭxgu rŭ wenaxärŭ pëxŭtagu íchidauxŭ. Rŭ yemaäcŭ chanaxŭxchaŭ, yerŭ nagu charŭxŭnŭ na yemawena choxŭ perŭngŭxëëxŭ na Yudéaanewa chaxŭxŭcax. ¹⁷Bexmana pema nagu perŭxŭnŭëgu rŭ tama aixcŭma chayangŭxëëgaäcŭma nagu charŭxŭnŭ ga yema pëxŭtawa na chaxŭëgaxŭ. ¿Ëxna pema nagu perŭxŭnŭëgu rŭ ñoma wŭxi i duŭxŭ i tama Tupanaäxŭ yaxöxŭrŭüäcŭma chamaxŭ, rŭ “Ngŭ” ñacharŭgŭchirëx woo tama chayangŭxëëëgagu i ngëma nüxŭ chixŭxŭ? ¹⁸Natŭrŭ Tupana toxŭ nacuax na aixcŭma yŭxŭ i ngëma torŭ ore ega pemaä itaxunetagu. ¹⁹Erŭ yima Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nane ga guma Chiribánu rŭ Timutéu rŭ choma pemaä nüxŭ tixuchigacŭ, rŭ ore i aixcŭma ixŭxŭxŭxŭcatama nixu. Rŭ nüma rŭ aixcŭma nayangŭxëë i ngëma nüxŭ yaxuxŭ. ²⁰Rŭ Cristu nixŭ ya yima

yanguxēēcū ga guxūma ga yema unetagū ga Tupana nuxcūmaxūchi nūxū ixuxū. Rū ngēmacax ngēxguma Ngechuchuegagu Tupanaxū icuaxūūgūgu, rū ñatarūgūgū:

“Rū aixcūma nixī i ngēma”, ñatarūgūgū. ²¹Rū ñuxma na Cristuarū duūxūgū ixīgūxū, rū Tupana nixī ya toxū poraexēēcū rū pexū poraexēēcū na taguma Cristuna ixīgachixūcax. Rū nūmatama nixī ga tūxū yadexechixū na noxrū ixīgūxūcax. ²²Rū nūma ya Tupana rū naéga tagu naxū erū tórū yora nixī. Rū nūma rū tūxna nanamu i Naāē i Üünexū na wūxi i tórū cuaxruū yīxūcax, rū ngēmawa nūxū icuáxūcax na yixcūra tá tūxna naxāāxū i muxūma i to i mexūgū. ²³Pema nūxū pecuax ga noxri rū Corítuwa chaxūxchañ, natūrū tama yéma petanūwa chaxū yerū tama chanaxwaxe na pexū changechañgūxēēxū. Rū yemacax tama pexūtawa íchayadau, yerū tama pexū chingagūchañ. Rū Tupana nūxū nacuax na aixcūma na yīxū ga yema. ²⁴Rū tama tanaxwaxe na pexū tamuxū na ñuxācū tá Tupanañxū peyaxōgūxū. Erū pema rū marū aixcūma meāma peyaxōgū. Natūrū ngēma tanaxwaxexū nixī na pexū tarūngūxēēgūxū na yexeraācū petaāēgūxūcax.

2 ¹Rū yemacax nixī ga tama wena pexūtawa chaxūxū, yerū tama chanaxwaxe ga pexū na changechañxēēxū. ²Erū ngēxguma chi pexū changechañxēēgu, ¿rū texé tá choxū tataāēxēē? Erū pexicatama nixī i choxū petaāēxēēxū. ¿Rū ñuxācū tá choxū petaāēxēē, ega pexū changechañxēēgu? ³Rū yemacax nixī ga

yemaācū pexcax popera chaxūmatūxū na penamexēēgūxūcax i perū guxchaxūgū naxūpa na pexūtawa chaxūxū. Yerū tama chanaxwaxe ga yexguma chi yéma chaxūxgu na choxū pengechañxēēxū. Erū pema nixī i chanaxwaxexū na choxū petaāēxēēgūxū. Rū aixcūma naga charūxñū rū ngēxguma choma chataāēxgu rū pema rū tá ta petaāēgū. ⁴Rū yexguma pexcax chanaxūmatūgu ga yema popera, rū poraācū chanaxixāchiāē, rū dūxwa yema chorū ngechañmaā chaxaxu. Natūrū tama pexcax chanaxūmatū na pexū changechañxēēxūcax, natūrū pexcax chanaxūmatū na nūxū pecuáxūcax na ñuxācū poraācū pexū changechañxū.

Pauru rū nūxū nūxū nangechañ ga yema duūxū ga chixexū namaā ūxū

⁵Natūrū yema yatū ga choxū ngechañxēēxū, rū tama choxūxīcatama nixī ga nangechañxēēxū. Natūrū maneca meārūwa pexū rū ta nangechañxēē. Rū: “Meārūwa” ñacharūgū erū tama chanaxwaxe na poraācū nūxū nangūxū. ⁶Rū yema poxcu ga nūxna pexāxū ga yexguma pengutaquexegūgu, rū chauxcax rū marū name na ngēxīcatama na yīxū. ⁷Rū ngēmacax i ñuxma rū chanaxwaxe i nūxū nūxū pengechañ i norū chixexū rū nūxū perūngūxēē na tama yexeraxū i chixexūwa nagaāxūcax i ngēma norū ngechañ. ⁸Rū ngēmacax chanaxwaxe i wenaxārū noxrirū nūxū nūxū pedauxēē na aixcūma nūxū pengechañxū. ⁹Rū yemacax nixī ga yemachiga marū pexcax chanaxūmatūxū, yerū pexū

chaxūxchaũ, rü nüxũ chacuáxchaũ
ngoxi marü aixcūma chauga pexĩnũẽ.

¹⁰Rü ñuxma pemaã nüxũ chixu rü
yíxema pema tũxũ nüxũ pengechaũxẽ i
tūmaārü chixexũ, rü choma rü tá ta
tũxũ nüxũ changechaũ. Rü ngẽxguma
chi tacü rü chixexũxũ tũxũ
changechaũgu, rü pegagu nixĩ i
Cristupexewa tũxũ nüxũ changechaũxũ i
ngẽma. ¹¹Rü ngẽmaãcü chanaxü na
tama nayoxniẽxũcax i Chataná na
chixexũgu tũxũ nayixẽẽxũcax. Erü
yixema rü meãma nüxũ tacuax i
nacūma i Chataná na ñuxãcü chixexũgu
tũxũ nayixẽẽchaũxũ.

**Túruaarü ñãnewa rü
nanaxĩxãchiãẽ ga Pauru**

¹²Rü yexguma Túruaarü ñãnewa
changuxgu na nüxũ chixuxũcax ga
Cristuarü ore, rü poraãcü choxũ
natauxcha na yéma tórü Coriaxũ
chapuracũxũ. ¹³Natürü tama aixcūma
chataãẽ ga yéma, yerü tama yexma
nüxũ chayangau ga taeneẽ ga Titu. Rü
yemacax nüxũ charũmoxẽ ga yemacũãx
ga duũxũgü, rü ichaxũãchi, rü
Machedóniãnewa chaxũ.

Cristu rü Paurumaã napora

¹⁴Rü Tupanana moxẽ taxãgü erü norü
duũxũgũxũ toxũ nixĩgũxẽẽ. Rü ñuxma
na Cristuarü duũxũgü tixĩgũxũ, rü nūma
ya Tupana rü guxũguma tomaã
nanaxũpexe. Rü nūma nixĩ i toxũ
namuxũ na duũxũgũxũ nüxũ
tacuaxẽẽxũcax i norü ore. Rü ngẽma
norü ore rü guxũwama nangu rü
guxũguma nipuema ñoma wüxi i
pumara i yixichixũrũũ. ¹⁵Rü ñuxma i

toma i Cristugagu Tupanapexewa na
timexũ, rü guxũwama toxũ nadawenü i
ngẽma duũxũgü i marü nayauxgũxũ i
maxũ i taguma gúxũ rü ngẽma duũxũgü
i tama nayauxgũxũ i ngẽma maxũ. ¹⁶Rü
ngẽma duũxũgü i tama yaxõgũxũcax rü
ñoma wüxi i ore i nayuxẽẽxũārü
ngeruũgü tixĩgü. Natürü ngẽma
yaxõgũxũcax rü ñoma wüxi i ore i
namaxẽẽxũārü ngeruũgü tixĩgü. ¿Rü
ngẽmacax texémaã nanguxũ i ñãã
puracü na nüxũ tixuxũ i ngẽma ore?
¹⁷Rü yíxema toxrũũ ixĩgũxexicatama
tixĩ ya tūmamaã nanguxũxẽ. Rü toma rü
tama Tupanaārü oregu dīeru ngĩxũ
tayaxu ngẽma muxũma i togü na
naxũgũxũrũũ. Natürü Tupanapexewa rü
aixcūma meã nüxũ tixu i ngẽma norü
ore, erü nūma toxũ nimugü rü Cristuarü
tixĩgü.

Tupanaārü uneta i ngexwacaxũxũchiga

3 ¹Rü ñuxma na pemaã nüxũ tixuxũ
na aixcūma Tupana yĩxũ ga toxũ
mucü, rü bexmana tá nagu perũxĩnũẽ
na wenaxārü togüëtüwa tidexagũxũ.
¿Ẽxna penaxwaxe na wüxi i carta i
cuaxrũũ pexũ tawéxũ na nawa nüxũ
pecuáxũcax na aixcūma Tupanaārü
orearü uruũgü tixĩgũxũ, rü exna
penaxwaxe na pexũtawa naxcax itacaxũ
i cartagü na ngẽmawa duũxũgü toxũ
cuáxũcax ngẽxgumarũũ na naxũgũãxũ i
togü? ²Rü pemaã nüxũ tixu rü tama
tanaxwaxe i tacü rü carta na duũxũgü
toxũ cuáxũcax, erü pematama nixĩ i
ngẽma cartarũũ pixĩgũxũ, rü pewa nixĩ i
nangóxũ na aixcūma Tupana yĩxũ ga
toxũ mucü. Rü meãma toõẽwa nüxũ
tacuax i ngẽma. Rü yema na

naxüchicüüxü ga perü maxü, rü ngēmawa guxüma i duüxügü nüxü nadau na aixcüma wüxi ga mexü ga puracü taxüxü ga petanüwa. ³Rü ñuxma rü meäma nangox na pema rü ñoma wüxi i carta i Cristutama ümatüxürü na pixigüxü. Rü torü puracügagu nixi i ngēma. Natürü tama wüxi i carta i tacü rü ümatüxümaä ümatüxü pixigü, natürü pema nixi i carta i Tupana ya Maxücüäē i Üünexü ümatüxü. Rü ngēma carta rü tama popera rü exna nutawa iwücuchixü nixi, natürü perü maxüwa nixi i nangóxü i ngēma. ⁴Rü ngēmacax tama tamuüē na ngēmaäcü togüçaxtama tidexagüxü, erü tayaxögü na Cristugagu Tupana toxü dauxü na timexü. ⁵Rü tama toxrütama cuaxmaä nixi i tanaxüxü i tacü rü mexü. Natürü guxüma i ngēma taxüxü rü Tupanaärü ngüxēmaä nixi i tanaxüxü. ⁶Rü Tupana rü toxü narüngüxēē na duüxügümaä nüxü tixuxü i ngēma ngexwacaxüxü i norü uneta na ñuxäcü Cristugagu tá tüxna naxäaxü i maxü i taguma gúxü. Rü ngēma maxü rü tama yema mugü ga Moiché ümatüxügagu tanayaxu, natürü tanayaxu erü Tupanaäē i Üünexü tüxna nanaxä. Rü yema mugü ga Moiché ümatüxü rü yuwa tüxü nagagü, natürü Tupanaäē i Üünexü rü tüxna nanaxä i maxü i taguma gúxü. ⁷Rü yema mugü ga Moichéna naxäxü ga Tupana, rü nutagu nixi ga naxümatüxü. Rü yexguma Moiché nayauxgu ga yema mugü, rü poräcü niyaurachiwecüxü. Rü yemacax ga duüxügü rü taxucürüwama Moichéchiwegu narüdaunü. Natürü yema norü yaurachiwecüü rü nioxchigü. Natürü ga

yema mugü ga Moiché tüxna äxü i yuwa tüxü gagüxü, rü taxü ga yauracüüxümaä ínangu. Rü yemaäcü namexēchi ga yexguma ínanguxgu. ⁸Natürü yexeraäcü namexēchi nixi i ngēma uneta i ngexwacaxüxü i Tupanaäē i Üünexü taxcax ngoxēxü. ⁹Rü yemaäcü woo namexēchi ga yema mugü ga yuwa tüxü gagüxü, natürü yexeraäcü namexēchi i ngēma uneta i ngexwacaxüxü i Tupanapexewa tüxü mexēxü. ¹⁰Rü yema mugü ga noxri mexēchixü, rü ñuxma rü taxuwama name, ega namaä nügü nangugügu i ngēma Tupanaärü uneta i ngexwacaxüxü i yexeraäcü mexēchixü. ¹¹Rü yemaäcü woo namexēchi ga yema mugü ga paxaächi ixixü, natürü yexeraäcü namexēchi i ngēma uneta i ngexwacaxüxü i guxügutáma ixixü. ¹²Rü toma aixcüma nüxü tacuax na guxügutáma yixü i ngēma Tupanaärü uneta i ngexwacaxüxü i mexēchixü, rü ngēmacax tama cúäcüma duüxügümaä nüxü tixu. ¹³Rü ngēmacax tama duüxügüchaxwa iticuxgü yema Moiché üxürü. Yerü ga Moiché rü nügü nidüxchiwe na tama nüxü nadaugüxüçax ga yema Yudügü ga ñuxäcü na yaxochigüxü ga norü yaurachiwecüü. ¹⁴Natürü ga yema duüxügü ga Moichéxü fixümücügüxü rü ñoma yadüxgüchiwexürü nixigü yerü tama nüxü nacuaxgüéga ga tacüchiga na yixü ga yema mugü. Rü ñuxma rü ta i ngēma Yudügü rü tama nüxü nacuaxgüéga i ngēxguma nawa nangüegu i ngēma mugü. Erü nangēxma i tacü i ñoma yadüxgüchiwexürü nüxü naguxchaxēxü na tama nüxü

nacuaxgüxüçax. Rü ñuxma rü ta tama nuxna inanguéga i ngēma nacüma erü Cristuxicatama nixí ya yima nuxna inanguxēēcü. ¹⁵Rü ñuxma rü ta i ngēma Yudíugü, rü ngēxguma nawa nangúegu i ngēma ore ga Moíché tuxna áxü, rü nangēxma i tacü i ñoma yadüxgüchiwexürüü nuxü naguxchaxēēxü na tama nuxü nacuaxgüégaxüçax na tacüchiga yíixü i ngēma ore. ¹⁶Natürü ngēxguma wüxi i duüxü nuxü rüxoxgu i nacüma i chixexü, rü tórü Coriaxü yaxōōgu, rü ngēxguma nixí i nuxna inanguxü i ngēma nuxü naguxchaxēēxü. ¹⁷Erü nüma ya tórü Cori rü Naäe i Üünexü rü wüxitama nixí rü ngextá inangēxmaxüwa i tórü Coriaē i Üünexü, rü tüxü nanatauxchaxēē na Tupanana ingaicamagüxü. ¹⁸Rü ngēmacax guxāma i yixema na Cristuaxü yaxōgüxü rü ñoma wüxi i woruarü tawa nangóchipeta na ñuxäcü namexēchixü ya tórü Cori erü nataxuma i tacü i tüxü idüxüxü naxchaxwa. Rü nüma ya tórü Cori i Naäe i Üünexü ixícü, rü guxüguma yexeraäcü tüxü nimexēēchigü na naxrüü aixcüma imexüçax.

4 ¹Rü ngēmacax taguma nuxü tarüchau i ñaä puracü, erü Tupana ya nuxü tangechaütümüücü nixí ga toxü mucü na tanaxüxüçax i ñaä puracü na duüxügümaä nuxü tixuxüçax i norü ore. ²Rü yemacax nuxü tarüxoe ga guxüma ga tacü ga chixexü i äne tuxna áxü i cúäcü üxü. Rü tama tanawomüxēēäcüma nixí i namaä nuxü tixuxü i ore rü tama tanaxüchicüü i ngēma ore. Natürü ngēma ore i aixcüma

ixíxüxícatama nixí i nuxü tixuxü. Rü ngēmaäcü Tupanapexewa tamaxē rü duüxügüpexewa togü itawex na nuxü nacuaxgüxüçax na ñuxäcü tixígüxü i tomax. ³Rü ngēxguma chi texéçax naguxchagu i ngēma ore i mexü i nuxü tixuxü, rü ngēma duüxügü i iyarütauxexüçaxicatama nixí i naguxchaxü. ⁴Erü nümagü rü tama nayaxōgü. Rü ngēmacax i ñoma i naäneärü äēxgacü i Chataná rü nuxü nanaguxchaxēē na tama nuxü nacuaxgüxüçax na ñuxäcü namexēchixü i norü ore ya Cristu ya Üünecü. Rü Cristuwa nixí i nangóxü na ñuxäcü na yíixü ya Tupana. ⁵Rü ngēxguma duüxügümaä nuxü tixuxgu i ngēma ore, rü tama tochigaxütama tixugü. Natürü nuxü tixu na Ngechuchu ya Cristu rü tórü Cori yíixü, rü nüma tüxü na nangechaüxügagu perü ngüxēērüügü na tixígüxü. ⁶Erü nümatama ya Tupana ga noxri naäne naxüxgux rü éänexüwa nangoxēēcü ga ngóonexü, rü nümatama nixí i ñuxma i tüxü yangoxnaäēxēgüxü na ngēmawa nuxü icuáxüçax na ñuxäcü namexēchixü i nümax. Rü ngēma norü mexü rü Ngechuchu ya Cristuchiwewa nixí i nuxü idauxü.

Yaxōōcüma tamaxē

⁷Rü ngēma nuxü na icuáxü na ñuxäcü namexēchixü ya Tupana, rü ngēma cuax rü wüxi i mexēchixü nixí. Natürü ngēma cuax i mexēchixü rü taxiüne i maíraxüinaxcaxwa nangēxma, na nangóxüçax na Tupanawa ne naxüxü i guxüma i pora rü tama i tawatama. ⁸Rü guxüwama toxü nangēxma i guxchaxügü, natürü taguma nuxü

tarüchau i ñaã puracü. Rü woo poraãcü taxoegaãëgügu, natürü taguma ítanangex. ⁹Rü woo togü towe ingëxütanügu, natürü ya Tupana rü taguma toxü ínawogü. Rü woo duüxügü toxü napíexëëgu, natürü tama ngëxma tayacuaxëë i ñaã puracü. ¹⁰Rü guxüwama i ngextá ítaxixüwa rü ãücümaxüwa tangëxmagü, yexgumarüü ga Ngechuchu na ãücümaxüwa nayexmaxürüü. Natürü ngëmaãcü toxü naxüpetü na duüxügü nüxü daugüxcax na ñuxäcü towa namaxüxü ya Ngechuchu. ¹¹Rü ñuxma na tamaxëxü, rü guxü i ngunexügu rü Ngechuchugagu ãücümaxüwa tangëxmagü. Natürü ngëmaãcü toxü naxüpetü na Ngechuchu inawéxcax i norü pora nawa i ñaã toxone i yuxwaxexü. ¹²Rü ngëmaãcü Tupanaärü orecax ãücümaxüwa tangëxmagü, natürü ngëmaãcü toxü naxüpetü na pema rü pexü nangëxmaxüxcax i maxü i taguma gúxü. ¹³Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Nüxü chayaxō rü yemacax

Tupanachiga chidexa”,

ñanagürü. Rü ngëxgumarüütama tixigü i toma na tayaxōgüxü rü Tupanachiga tidexagüxü. ¹⁴Erü nüxü tacuaxgü rü Tupana ga yuwa ínadxëëcü ga Ngechuchu ya törü Cori, rü yimatama Tupana tá nixü ya toxü írudagüxëëcü, erü Ngechucharü duüxügü tixigü. Rü ngëmaãcü wüxigu pemaã nügüxütawa tá toxü nagagü. ¹⁵Rü guxüma ga yema toxü ngupetüxü rü perü mexüxcax nixü na yexeraãcü yamuëtanüxcax i ngëma duüxügü i Tupana nüxü rüngüxëëgüxü. Rü ngëmaãcü tá düxwa namuxüchi i

ngëma duüxügü i moxë Tupanana ägüxü rü nüxü icuaxüügüxü. ¹⁶Rü ngëmacax taguma nüxü tarüxoe na nüxü tixuxü i ngëma ore. Rü woo yayachigügu rü yaturachigügu i toxone, natürü toöëwa rü guxü i ngunexügu rü yexeraãcü tiporaetanü. ¹⁷Erü ngëma ngüxü i toxü üpetüxü i ñaã torü maxüwa, rü ngëma rü wüxi i paxaächimare nixü rü paxa tá nangupetü. Natürü ngëmaãcü tá tanayaxu i wüxi i maxü i mexëchixü i tagutáma gúxü i ñoma i naãnecüxax i maxüärü yexeraxüchi ixüxü. ¹⁸Rü tama ngëma ñuxma nüxü idauxügu nixü itarüxínüëxü, natürü nagu tarüxínüë i ngëma ñuxma tama nüxü idauxü. Erü ngëma ñuxma nüxü idauxü rü tama natai, natürü ngëma ñuxma tama nüxü idauxü, rü guxügutáma nangëxmaëcha.

5 ¹Rü nüxü tacuaxgü ega ngëxguma iyanaxoxgu i ñaã toxone i paxaächü ñuxma toxü ngëxmaxü, rü daxüguxü i naãnewa tá tanayaxu i wüxi i toxone i tagutáma iyariüxoxü i Tupanatama toxcax mexëëxü rü tama i duüxügü. ²Rü ngëmacax i ñuxma i ñaã toxonemaã tamaxëyane, rü tama aixcüma tataãëgü. Erü tanaxwaxe na paxa toxü nangëxmaxü i ngëma toxone i daxüguxü i naãnewa ngëxmaxü. ³Rü ngëma toxone i daxüguxü i naãnewa tá toxü ngëxmaxü rü ñoma wüxi i naxchirurüü tá toxü nidüxü, na ngëmaãcü naxäxünexüxcax i toöë. ⁴Rü ñaã toxone i ñuxma toxü ngëxmaxüwa tamaxëyane, rü tanaxixächiaëgü rü tama aixcüma tataãëgü. Rü tama aixcüma ítanatáxchaü i toxone i ñoma i naãnewa toxü ngëxmaxü, natürü tanaxwaxegü na tanayaxuxü i toxone i ngexwacaxüxü na

ngēmaācū ngēma maxū i ngexwacaxūxū iyanaxoxēxūcax i toxone i ñuxma toxū ngēmaxū. ⁵Rū Tupana nixī ya toxū imexēēcū naxcax i ngēma ngexwacaxūxū i maxū rū ngēma ngexwacaxūxū i toxone. Rū toxna nanamu ga Naāē i Ūinexū na ngēmawa nūxū tacuáxūcax na aixcūma tá tanayaxuxū i ngēma. ⁶Rū ngēmacax taxucaxma taxoeaāēgū. Erū nūxū tacuax rū ñuxma ñā toxonewa tamaxēyane, rū taxucūriwama tórū Corixūtawa tangēxmagū i daxūguxū i naānewa. ⁷Rū woo tama nūxū tadaugūgu ya yima tórū Cori i ñuxmax, natūrū tayaxōgū na wūxi i ngunexū rū tá nūxū tadaugūxū. Rū ngēma nixī i toxū poraxēēxū i ñā torū maxūwa. ⁸Rū ngēmacax taxucaxma taxoeaāēgū ega tayuegu. Erū toxcax rū narūmemaē nixī na nūxna ítachoxūxū i ñā toxone, na tórū Corixūtawa tayangēxmagūxūcax. ⁹Rū ngēmacax, woo ñoma i toxonewa tangēxmagūgu rū exna tama nawa tangēxmagūgu, rū tanaxwaxe na guxūguma tórū Coriarū ngūchaū na taxūxū. Rū ngēmacax naxcax tadaugū na tanaxūxū i ngēma nanaxwaxexū i nūmax. ¹⁰Erū guxātama i yixema rū Cristupexewa tá tangugū na wūxichigū nayaxuxūcax i ngēma tūxna ūxū. Rū nūma tá wūxichigūxū nangugūarū maxūāx. Rū ngēxgumarū i ñuxācū meā imaxēxū rū exna chixri imaxēxū ga yexguma ñoma ga taxūnewa iyexmagūgu, rū ngēmaācū tá tūxna nanaxā ya wūxichigū.

**Cristu rū taxcax Tupanaxū
narūngūxmūxēē**

¹¹Rū ngēmacax Tupanaārū orearū uwa tapuracūe rū tayaxucuxēgū i duūxūgū na yaxōgūāxūcax. Erū toma rū

aixcūma torū Corixū tamuūē. Rū Tupana toxū nacuax na ñuxācū yīxū i tórū maxū, rū chierūna pema rū chi ta toxū pecuaxgux. ¹²Rū tama tanaxwaxe i wenaxārū togūétūwa tidexagū, natūrū pexū tarūngūxēēchaū na pexū nangēxmaxūcax na tacūcax tomaā petaāēgūxū na nūxū pecuāxūcax na ñuxācū penangāxūxū i ngēma duūxūgū i pepexewa nūgū írūmegūnetaxū natūrū norū maxūwa rū tama ixaixcūmagūxū. ¹³Rū woo duūxūgū toxū daugūgu na Tupanagu taxāūāēgūxū, rū nūētama nixī i ngēma erū nūmatama ya Tupana rū meāma toxū nacuax. Natūrū i pema rū meāma toxū pecuax na meāma toōēxū tacuāācūma pemaā nūxū tixuxū ga norū ore. ¹⁴Rū Cristu ya poraācū toxū ngechaūcū nixī ya ñuxma tomaā icuācū, erū tayaxō na nūma rū guxāārū pecaducax nayuxū na yexma yanaxoxūcax ga guxāārū chixexūgū. ¹⁵Rū yemaācū guxūma ga duūxūgūcax nayu ga Cristu, na ngēma duūxūgū i ñuxma maxēxū, rū tama nūmatama nagu naxīnūēxūgu namaxēxūcax, natūrū naxcax na namaxēxūcax ya yima naxcax yucū rū wena írūdacū. ¹⁶Rū ngēmacax i toma rū tama ñoma i naānecūāx i duūxūgū nagu rūxīnūēxūrū texēxū tangugūarū maxūāx. Rū woo ga ūpa rū ñoma ga naānecūāx ga duūxūgū nagu rūxīnūēxūrū Cristuxū tangugū, natūrū i ñuxma rū tama ngēmaācū namaā nagu tarūxīnūē. ¹⁷Rū ngēxguma texē Cristuaxū yaxōxgu, rū ngexwacaxūxū i duūxū tixī. Rū nuxcūmaūxū ga tūmacūma rū marū tūxna inayarūxo, rū ngexwacaxūxū i maxū tūxū nangēxma. ¹⁸Rū guxūma i ngēma rū Tupana nixī ya

naxüci. Rü nüma nixĩ ga Cristugagu tamaã inangüxmüxü. Rü ñuxma rü toxü namu na duũxũgümaã nüxü tixuxü na namaã inangüxmüëxüçax. ¹⁹Yerü Tupana rü Cristugagu duũxũgümaã nügü narüngüxmüxëë. Rü tama duũxũgüarü pecadugu naxĩnüácüma nanaxü ga yema. Rü ñuxma rü toxü namu na ngëmachigaxü duũxũgümaã tixuxü. ²⁰Rü ngëmaãcü Cristuarü orearü ngerüügü tixigü, rü towa nixĩ i Tupana pexü çaxxüxü na namaã iperüngüxmüëxüçax. Rü ngëmacax Cristuégagu pexü tacaçaxügü na Tupanamaã iperüngüxmüëxüçax. ²¹Cristu rü taguma pecadu naxü. Natürü tagagu nixĩ ga Tupana ga ñoma pecaduáxüüüácüma namaã naxüäxü na yemaãcü nagagu tüxü inanguxüxëëxüçax nawa i tórü chixexü na aixcüma napexewa imexüçax.

6 ¹Rü ñuxma na Tupanaärü ngüxëëruü tixigüxü, rü pexü tacaçaxü na tama nüxü pexoexüçax ga yema pemaã na namecümüxü ga yexguma nayuxgu ga Nane. ²Erü Tupana rü norü ore i ümatüxüwa, rü ñanagürü:

“Rü yema ngunexü ga nagu namexügu na choxü peyaxuxü, rü yexguma nixĩ ga pexü chaxĩnüxü. Rü yexguma pexna chanaxuäxügu ga maxü i taguma gúxü, rü yexguma nixĩ ga pexü charüngüxëëxü”,

ñanagürü. Rü ñuxma nixĩ i ngëma ngunexü i nagu namexü na Tupanaxü peyaxuxü, rü ñuxma nixĩ i ngëma ngunexü i pexna naxuaxüäxü i maxü i taguma gúxü. ³Rü toma rü guxüguma

naxçax tadau na guxäpexewa meã tamaxëxü na taxucaçma texë chixri torü puracüchiga idexaxüçax. ⁴⁻⁵Rü guxüwama duũxũgüxü nüxü tadauxëëchaü na aixcüma Tupanaärü duũxũgü tixigüxü. Rü ngëmacax yaxna namaã taxĩnüë i ngëxguma woo ngúxü toxü ngupetügu, rü çxna çacü toxü tauxgu, rü çxna çacü rü guxchaxü toxü ngëxmagu, rü çxna toxü yaçuaixgügu, rü çxna toxü napoxcuegu, rü çxna naxixächiaëtanügu rü tomaã nanuëgu. Rü poraäcüxüchima tapuracüë, rü ñuxguacü rü tama tapee, rü ñuxguacü rü taiya toxü nangux. Natürü yaxna namaã taxĩnüë i guxüma i ngëma. ⁶Rü duũxũgüxü nüxü tadauxëë na aixcüma namexü i torü maxü, erü aixcüma Tupanapexewa meã tamaxë, rü meã Tupanaxü tacaçax, rü yaxna duũxũgümaã taxĩnüë, rü namaã tamecüma. Rü nüxü nüxü tadauxëë na towa nangëxmaxü i Tupanaãë i Üünexü rü aixcüma guxü i duũxũgüxü tangechaüxü. ⁷Rü duũxũgüxü nüxü tadauxëë na aixcüma namexü i torü maxü, erü namaã nüxü tixu i ngëma ore i aixcüma ixixü, rü itanawëx i Tupanaärü pora i towa ngëxmaxü. Rü ngëma toxne ixixü rü ngëma nixĩ i torü maxü i aixcüma mexü i Tupanapexewa. Rü ngëmamaã nixĩ i togü itapoxüxü i torü uwanügüpexewa. ⁸Rü ñuxguacü i duũxũgü rü toxü nicuaxüügü, rü ñuxguacü rü çacü tomaã nixugüë. Rü ñuxguacü rü meã tochiga nidexagü, rü ñuxguacü rü chixri tochiga nidexagü. Rü woo aixcümachirex yixigu i ngëma ore i nüxü tixuxü, natürü dorataçax toxü nawogüë. ⁹Rü woo meã toxü

nacuaxgüchirexgu, natürü ñoma tama toxũ nacuaxürüü tomaã nixigü i duüxügü. Rü ñuxguacü rü wixgutaax tayue, natürü naétüwa tamaxeãma. Rü toxũ napoxcue, natürü tama toxũ nadaixichi. ¹⁰Rü woo tangechaügügu, natürü guxüguma tataãëgüama. Rü woo ñoma i naãnewa tama tamuärü ngëmaxüãxgügu, natürü muxüma i duüxüna tanaxã i taxü i mexü erü togagu nanayaxu i maxü i taguma gúxü. Rü woo taxuüma toxü ngëmaxxgu i ñoma i naãnewa, natürü daxü-guxü i naãnewa rü toxü nangëxma i guxüma. ¹¹Pa Chaueneëgü i Corítiucüãx, dücax aixcüma pemaã nüxü tixu rü pexü tangechaügüxüchi. ¹²Rü toma rü tama pexü taxoe, natürü pema waxi nixi i tama petoxwaxexü. ¹³Rü dücax, Pa Chaueneëgüx, rü ñoma wüxi i papa naxäcügüxü çaxüxürüü pexü chacaaxü na choxü pengechaügüxüçax ngëma choma pexü changechaüxürüü.

Tupana ya maxücüpata tixigü

¹⁴iRü täütáma namaã pexámücü i ngëma duüxügü i tama yaxögüxü! Erü ngëxguma chi ngëmaäcü penaxüxgu rü täütáma guxã wüxigu perüxñüë. ¿Rü ñuxäcü nawüxigüxü i ngëma mexü namaã i ngëma chixexü? ¿Rü ñuxäcü nawüxigu i ngóonexü namaã i ëänexü? ¹⁵¿Rü ñuxäcü nawüxigüxü ya Cristu namaã i Chataná? ¿Rü ñuxäcü nawüxigüxü i wüxi i duüxü i yaxöxü namaã i wüxi i duüxü i tama yaxöxü? ¹⁶¿Rü ñuxäcü Tupanapatawa nangëxmaxü i tupanenetachicünaxägü? Erü yixema rü Tupana ya maxücüpata tixigü, rü tawa namaxü i nümax. Rü

Tupana rü pechiga nidexa ga yexguma ñaxgu:

“Rü ngëma duüxügüwa tá chamaxü, rü natanügu tá chayarüxüüxü. Rü norü Tupana tá chixi, rü nümagü rü tá chorü duüxügü nixigü”, ñaxgu. ¹⁷Rü yemacax ñanagürü ta ga tórü Cori:

“iRü ípechoxü i natanüwa i ngëma duüxügü i tama chorü duüxügü ixigüxü! iRü täxü i nüxü pingögüxü i ngëma chopëxewa chixexü! Rü choma rü tá pexü chayaxu. ¹⁸Rü choma rü Penatü tá chixi, rü pemagü rü tá chauxacügü pixigü”,

ñanagürü ya tórü Cori ya Tupana ya guxüärü yexera poraxüchicü.

7 ¹Rü dücax, Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaügüxex, rü ngëma Tupanaärü unetagü i pemaã nüxü chixuxü, rü taxçax nixigü. Rü ngëmacax tanaxwaxe na yigüna idaugüxü na tama taxünemaã rü exna taãemaã naxüxüçax i ngëma Tupanapëxewa tama mexü. Rü tanaxwaxe i aixcüma Tupanaxü imuüëäcüma nüxna yigü taxägü rü naxçaxicatama tamaxë.

Corítiucüãxgü rü wenaxärü Tupanacax nawoegu

²Rü tanaxwaxe i toxü pengechaügü. Rü dücax ga toma rü taxüxemaãma chixexü taxügü. Rü taxüxexüma chixexügu tanguxëë. Rü taxüxexüma tawomüxëëgü. ³Rü tama pexü chixuxüçax nixi i pemaã nüxü chixuxü i ngëma. Yerü marü pemaã nüxü chixu na ñuxäcü poraäcü pexü changechaüxü. Rü ngëma pexü na changechaüxügü rü íchamemare na

petaniwa chamaxũxũ rü exna wüxigu pemaã chayuxũ. ⁴Rü ñuxma rü taxucaxma pexũ chaxâneácüma pemaã chidexa erü poraãcü pemaã chataãê. Rü woo ngúxũ na tingegũxũ, natürü aixcüma choxũ penangúchaũxêê rü choxũ petaãêxêê. ⁵Rü yexguma Machedóniãñewa ne taxixgumama rü taguma itarüngũêcüraxũ na guxchaxũgü toxũ ngupetixũ. Yerü guxũwama ga ngexta itixigũxũwa rü nüxũ itayangau ga guxchaxũgü. Rü chixri tomaã nachopetü ga duũxũgü, rü tamuũê. ⁶Natürü ya Tupana ya tixũ taãêxêcü ya yíxema ngechaũgüxe, rü toxũ rü ta nataãêxêê ga yexguma toxũtawa nanguxgu ga taeneê ga Titu. ⁷Rü tama yema toxũtawa na nanguxũcaxicatama tataãêgü, natürü tataãêgü ta yerü ga pema rü poraãcü nüxũ penangúchaũxêê rü penataãêxêê ga guma taeneê ga Titu. Rü nüma ga Titu rü tomaã nüxũ nixu na ñuxãcü poraãcü penaxwaxexũ na toxũ pedauxũ. Rü tomaã nüxũ nixu na ñuxãcü naxcax pengechaũgüxũ ga yema chomaã pexũxũ, rü na ñuxãcü chauxcax pexoegaãêgüxũ. Rü guxũma ga yema oremaã rü yexeraãcü chataãê. ⁸Choma nüxũ chacuax rü yema popera ga pexcax chaxümatixũ rü pexũ nangechaũgüxêê, natürü ñuxma rü marü tama naxcax changechaũ na chanaxümatixũ ga yema popera. Rü noxri rü yemáãcü naxcax changechaũ ga yexguma nüxũ chacuaxgu ga na pexũ nangechaũgüxêêxũ ga yema popera ga yexguma penayauxgu. ⁹Natürü i ñuxma rü chataãê na pexcax chanaxümatixũ ga yema popera. Rü tama yema na pengechaũgüxũcax chataãê, natürü chataãê yerü yema perü ngechaũgagu Tupanana pecuaxãchie rü

penaxüchicüü ga perü maxũ. Rü pema rü aixcüma Tupanana pecuaxãchieácüma namaã peporae ga yema ngechaũ, rü yemaãcü taxuũma ga chixexũ pemaã taxü ga yexguma pexcax tanaxümatügu ga yema popera. ¹⁰Rü ngëma ngechaũ i Tupana naxwaxexũácüma namaã iporaexũ, rü name nixĩ, erü ngëma ngechaũgagu naxüchicüü i tórü maxũ rü ngëmagagu tanayaxu i maxũ i taguma gúxũ. Rü ngëmacax taxucaxma naxcax pixãũxãchie i ngëma ngechaũ. Natürü ngëma ngechaũ i ñoma i naãnecũĀx i duũxũgü nüxũ ngëmaxũ rü taxuwama name erü yuwa nanaga. ¹¹Rü yexguma yema poperamaã pexũ changechaũxêêgu, rü Tupana naxwaxexũácüma nixĩ ga namaã peporaexũ ga yema ngechaũ. iRü dücax i ñuxma i tacü Tupana pemaã üxũ i ngëma perü ngechaũgagu! Yerü yema perü ngechaũgagu rü aixcüma nagu perixĩnüê ga yema chixexũ ga petaniwa üpetixũ, rü meãma chomaã nüxũ pixu ga yema. Rü yema perü ngechaũgagu rü peãêwa nangux ga yema chixexũ, rü poraãcü Tupanaxũ pemuũê. Rü yemacax penaxwaxe na yema chaxũxũ na pexũ chayarüngũxêêxũcax yerü penamexêêgüchaũ ga yema chixexũ. Rü yema perü ngechaũgagu rü aixcüma penaxucuxê ga yema duũxũ ga chixexũ üxũ. Rü guxũ ga yemawa rü ipenawex na tama pegagu yĩxũ ga yema chixexũ ga ngupetixũ. ¹²Rü yemacax, yexguma pexcax chanaxümatügu ga yema popera, rü tama yema duũxũ ga chixexũ üxũgu charüxĩnüácüma chanaxümatü, rü tama yema duũxũ ga namaã chixexũ naxüxũgu charüxĩnüácüma chanaxümatü. Natürü chanaxümatü ga yema popera na yemawa

Tupanapexewa nüxna pecuaxächieñüçax na ñuxäcü aixcüma toxü pengechañgüxü. ¹³Rü yema na toxü pengechañgüxü, rü wüxi ga taãe nixi ga toxçax. Natürü yema taãearü yexera nixi ga yema taãe ga toxü yexmaxü ga yexguma nüxü tadauxgu ga Titu ga ñuxäcü taxü ga taãe petanüwa na nayaxuxü. Rü aixcüma guxäma ga pema nixi ga wenaxärü poraäcü nüxü penangüchañxëxü. ¹⁴Rü noxri tauta yéma naxüxgu ga Titu, rü namañ nüxü chixu na mexü i duñxügu na pixigüxü. Rü ñuxma rü taxuçaxma chaxäne, erü guxüma ga yema Titumañ nüxü chixuxü ga pechiga rü aixcüma ngëmaäcü pixigü, yexgumarüü na aixcüma yixü ga guxüma ga yema Tupanaärü ore ga pemañ nüxü tixuxü ga tomax. ¹⁵Rü ñuxma i Titu rü yexeraäcü pexü nangechañ i ngëxguma nüxna nacuaxächigu na ñuxäcü meñ naga pexñüxü rü ñuxäcü nüxü pengechañcüma meñ penayaxuxü. ¹⁶Rü choma rü ta poraäcü pemañ chatañxüchi, erü nüxü chacuax na aixcüma peyanguxëxü ga guxüma ga yema pemañ nüxü chixuxü.

Yema yaxögüxü rü woo tama na namuärü diëruaxgüxü, natürü yema nüxü yexmacü ga diërumaã meñ togüxü narüngüxëxü

8 ¹Rü ñuxmax, Pa Chaueneëgüx, rü pemañ nüxü tixuxchañ na ñuxäcü Tupana namañ mecümaxü i ngëma yaxögüxü i Machedóniãñeärü ñanegüwa ngëxmagüxü. ²Rü woo taxü ga guxchaxügu nüxü na üpetüxü, natürü natañëgüama. Rü woo tama na namuärü diëruaxgüxü, natürü yema nüxü yexmacü ga diërumaã meñ togüxü narüngüxëxü. ³Rü choma nüxü chacuax rü pemañ nüxü

chixu rü nümagü rü taãeäcüma ngixü inaxägü ga guxcüma ga diëru ga nüxü tauxchacü na ngixü inaxägüxü. Rü ngiëtü yemaärü yexera taãeäcüma ngixü inaxägü. ⁴Rü poraäcü toxü nacuaxügu na tama nüxna tanachuxuxüçax na yemaäcü yema togü ga taeneëgüxü nangüxëëgüxüçax. ⁵Rü yema nagu tarixñüñxüärü yexera ngixü inaxägü ga yema yaxögüxü ga Machedóniãñecüñx. Yerü Tupanaxira nügu naxägü rü yemawena toxna nügu naxuxügu na toga naxñüñxüçax, yema Tupana naxwaxexürü. ⁶Rü yemacax Tituxü tacañxü na wena petanüwa naxüñüçax na ngixü pinguxëëxüçax i ngëma diëru ga marü pemañ ngixü inaxügücü na ngixü penutaqexexü naxçax i ngëma togü i taeneëgü i nüxü nataxuxü. ⁷Pema rü guxüwama meñ ipexi erü meñ peyaxögü, rü pexü natauxcha na meñ nüxü pixuxü i Tupanaärü ore erü meñ nüxü pecuax na ñacüchiga yixü. Rü aixcüma togüxü perüngüxëëchañ, rü yema pexü tangüxëëxüäcüma pegü pengechañgü. Rü ñuxma rü ngëxgumarüü ta penaxwaxe na aixcüma meñ ipexixü nawa i ngëma mexü i nacüma na diëru ngixü ipexaxü naxçax i ngëma taeneëgü i nüxü nataxuxü. ⁸Tama wüxi i mu nixi i ngëma pemañ nüxü chixuxü. Natürü chanaxwaxemare na nüxü pecuaxü na ñuxäcü taãeäcüma ngixü inaxägüxü ga togü ga yaxögüxü. Rü pemañ nüxü chixu i ngëma na pema rü ta ngixü ipexägüxüçax i ngëma diëru i togü i taeneëgiärü ngüxëëçax ixücü, na ngëmaäcü ipenawéñüçax na aixcüma nüxü pengechañgüxü. ⁹Erü pema rü marü nüxü pecuax na ñuxäcü tamañ namecümaxü ga törü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. Rü woo

nūxū¹⁰ nayexma ga guxūma, natürü ñoma wūxi ga ngearü yemaxūāxūrūū pexcax nūgū nixixēē na ngēmaācū pexū nangēxmaxūcax i muxūma i mexūgū. ¹⁰Rü ñuxma rü perü mexūcax nixi i pemaā nūxū chixuxū i ngēma dīeruarü nutaquexechiga. Rü taunecü ga ngupetüciugutama nixi ga ipenaxügūxū ga ngīxū na penutaquexexū. Rü yema rü aixcūma perü ngūchaūmaā nixi ga penaxūxū. ¹¹Rü ñuxma rü yema noxri na meā ipenaxügūxūrūū, rü name nixi i taāēācūma rü perü ngūchaūmaā peyanguxēē rü ngēma dīeru i pexū ngēxmaciwa ngīxū ipexā naxcax i ngēma peeneēgū i nūxū nataxuxū. ¹²Erü ngēxguma aixcūma wūxi ya duūxē tūmaārü ngūchaūmaā ngēma dīeru i tūxū ngēxmaxcūwa tūmaēneēcax ngīxū itaxāxgu, rü Tupana rü taāēācūma ngīxū nayaxu. Erü nūma ya Tupana rü taguma tūxna ngīxcax naca i ngēma tūxū tauxcū. ¹³Rü ngēmacax tama chanaxwaxe i ngēma togūxū na perūngūxēēxūgagu pexū nataxu i pemax. ¹⁴Natürü chanaxwaxe i guxāma tūxū nangēxma i tacü i tanaxwaxexū, erü tama name na texēaxū nataxuxū i tacü. Rü ñuxma na pexū nangēxmaā i perü dīeru, rü name nixi i nūxū perūngūxēēgū i ngēma taeneēgū i nūxū nataxuxū. Rü ngürüāchi to i ngunexūgu i pema pexū natauxgu, rü nūmagū rü tá nūxū nūxū nangēxma na pexū nangūxēēgūxūcax. Rü ngēmaācū tá guxātama tawūxigu. ¹⁵Rü Tupanaārü ore i ūmatixūwa rü ñanagürü: “Guxema muxūma tūxū yexmaxē rü taxuūma tūxū inayaxū. Rü guxema noxretama tūxū yexmaxē rü tama tūxū inayataxu”, ñanagürü.

Titu rü namücügüchiga

¹⁶Natürü Tupanana moxē chaxā, erü nūma rü Tituxū nagu narūxīnūxēē na aixcūma pexū nangūxēēxūcax, ngēma choma pegu charūxīnūxūrūū. ¹⁷Rü nūma ga Titu rü: “Ngū” ñanagürü na wena petaniūwa chanamuxū. Yerü nūma rü woetama poraācū pegu narūxīnū. Rü ngēmacax i ñuxma rü wena petaniūwa naxū, erü nūxū nangúchaū. ¹⁸Rü Titumaā ngēma tanamu i wūxi i taeneē i guxūma i yaxögūxū nūxū ngechaūgūxū erü nūma rü aixcūma meā nūxū nixu i Tupanaārü ore i tūxū maxēxēxū. ¹⁹Rü tama ngēmacaxicatama nixi. Erü guxūma i ngēma yaxögūxū rü ngēma taeneēxū naxunetagu na toxū íyaxūmücūxūcax rü toxū nangūxēēxūcax i ngēxguma Yerucharéūwa ngīxū tangexgu i ngēma dīeru, na ngēmaācū nūxū ticuaxūūgūxūcax ya tórü Cori, rü na guxāma nūxū dauxūcax na ñuxācū taāēācūma yigū rūngūxēēgūxū. ²⁰Rü ítayaga i ngēma taeneē, erü tama tanaxwaxe i texē toxū tixu i yixcama ngīxcax i ngēma tacü i dīeru i taeneēgūcax ngīxū inutaquexegüci. ²¹Erü tama Tupanapexewaxicatama tanaxwaxe na meā tanaxūxū, natürü guxū i duūxūgūpexewa rü ta tanaxwaxe na meā tanaxūxū. ²²Rü Titumaā rü ngēma to i taeneēmaā petaniūwa tanamu i wūxi i to i taeneē i toxū nūxū dauxēxū na aixcūma nūxū nangúchaū na naxūāxū i Tupanaārü puracū. Rü ñuxma rü yexeraācū petaniūwa naxūxchaū i nūmax, erü nūxū nacuax na ñuxācū pema rü taāēācūma togūxū

na perüngŭxēēgŭchaŭxŭ. ²³Rŭ ngēxguma texé pexna caxgu na texe yŭxŭ ya Titu, irŭ tŭmamaā nŭxŭ pixu na nŭma rŭ chomŭcŭ ya wŭxiwa chomaā pexcax puracŭcŭ na yŭxŭ! Rŭ ngēma taxre i togŭ i namŭcŭgŭ, rŭ ngēma nixŭ i yatŭgŭ i guxŭma i yaxŭgŭxŭ nŭxŭ unetagŭxŭ na Cristuarŭ puracŭ naxŭgŭxŭcax. Rŭ nŭmagŭ rŭ aixcŭma norŭ maxŭmaā Cristuxŭ nicuaxŭŭgŭ. ²⁴Rŭ ngēmacax chanaxwaxe i ngēma taeneēgŭxŭ nŭxŭ pedauxēē na aixcŭma nŭxŭ pengechaŭgŭxŭ, na guxŭma i yaxŭgŭxŭ nŭxŭ cuaxgŭxŭcax i ngēmachiga. Rŭ ngēmaācŭ guxŭma i ngēma yaxŭgŭxŭ tá nŭxŭ nacuaxgŭ na aixcŭma yŭxŭ i ngēma mexŭ i ore i pechiga namaā nŭxŭ tixuxŭ.

Yema dŭeru ga yema togŭ ga yaxŭgŭxŭcax ngŭxŭ inutaquexecŭchiga

9 ¹Rŭ taxucaxma tŭxŭcŭ pexcax chanaxŭmatŭ ngŭchiga i ngēma dŭeru i ngŭxŭ penutaquexegŭcŭ naxcax i ngēma taeneēgŭ i yaxŭgŭxŭ i Yudeaanewa ngēxmagŭxŭ. ²Erŭ marŭ nŭxŭ chacuax rŭ perŭ ngŭchaŭmaā ipenaxā i ngēma dŭeru. Rŭ guxŭguma taāēācŭma ngēma yaxŭgŭxŭ i Machedóniāānewa ngēxmagŭxŭmaā nŭxŭ chixu na nŭxācŭ i pema i Acayaanewa ngēxmagŭxe rŭ naŭ ya taunecŭgutama marŭ ípememarexŭ na ngŭxŭ ipexāgŭxŭ i ngēma dŭeru. Rŭ yema rŭmumaēxŭ ga yaxŭgŭxŭ ga Machedóniāānecŭāx, rŭ yexguma nŭxŭ naxŭnŭēgu na nŭxācŭ taāēācŭma togŭcax ngŭxŭ na ipexāgŭxŭ i perŭ dŭeru, rŭ nŭmagŭ rŭ ta inanaxŭgŭ na

ngŭxŭ inaxāgŭxŭ. ³Natŭrŭ i nŭxma rŭ ngēma petanŭwa chanamugŭ i ngēma taeneēgŭ na nŭxŭ nadaugŭxŭcax, na aixcŭma yŭxŭ i ngēma nŭxŭ chixuxŭ i pechiga. Rŭ chanaxwaxe na aixcŭma ípememarexŭ na ngŭxŭ ipexāxŭ i ngēma dŭeru, ngēma taeneēgŭmaā nŭxŭ chixuxŭrŭ. ⁴Erŭ ngēxguma chi nŭxre i taeneēgŭ i Machedóniāānecŭāx rŭ ngŭrŭāchi chomaā petanŭwa naxŭxgu, rŭ tama chanaxwaxe na pexŭ na iyangauxŭ na tama aixcŭma ípememarexŭ na ngŭxŭ ipexāxŭ i ngēma dŭeru. Rŭ toxŭ rŭ chi wŭxi i ānexŭchi nixŭ, erŭ marŭchirex namaā nŭxŭ tixu na nŭxācŭ aixcŭma ípememarexŭ na ngŭxŭ ipexāxŭ i ngēma dŭeru. Rŭ maneca pexŭ rŭ chi ta wŭxi i ānexŭchi nixŭ. ⁵Rŭ ngēmacax nixŭ i chauxcax namexŭ na naxcax íchacaxŭ i ngēma taeneēgŭ na nŭxŭra petanŭwa naxŭxŭcax rŭ nŭmatama pexŭ yanangŭxŭēēgŭxŭcax na ngŭxŭ penutaquexegŭxŭcax i ngēma dŭeru ga ŭpamama ngŭxŭ pixucŭ. Rŭ ngēmaācŭ aixcŭma tá ímemare i ngēma dŭeru i ngēxguma ngēma changuxgu. Rŭ togŭ tá nŭxŭ nadaugŭ na aixcŭma perŭ ngŭchaŭmaā yŭxŭ na ngŭxŭ ipexāgŭxŭ rŭ tama aŭācŭma na yŭxŭ. ⁶Natŭrŭ chanaxwaxe i nŭxna pecuaxāchie rŭ yŭxema noxretama i nanetŭchane itoxe, rŭ noxretama i norŭ o tayaxu. Natŭrŭ yŭxema muxŭ i nanetŭchane itoxe, rŭ muxŭma i norŭ o tayaxu. ⁷Rŭ wŭxichigŭ tanaxwaxe na ngŭxŭ itaxāxŭ i ngēma ngŭgu tarŭxŭnŭcŭ na nŭxre ngŭxŭ itaxāxchaŭxŭ. Rŭ tama name i aŭācŭma ngŭxŭ itaxā rŭ exna texé tŭxŭ muācŭma ngŭxŭ itaxā. Erŭ Tupana rŭ nŭxŭ nangechaŭ i ngēma duŭxŭ i taāēācŭma

ngĩxũ ixãxũ. ⁸Rũ Tupanamexẽwa nangẽxma na poraãcü pexna naxããxũcax i guxũma i mexũ i pexũ taxuxũ, na guxũguma pexũ nangẽxmaxũcax i ngẽma penaxwaxexũ rü naetũ na pexũ iyaxũxũcax na togũxũ namaã perũngũxẽgũxũcax. ⁹Tupanaãrũ ore i umatũxũwa rü ñanagũrũ:

“Yima yatũ ya mecũ rü norũ
ngũchaũmaã meã inanaxã
nũxna i ngẽma duũxũgũ i
taxuũma nũxũ ngẽxmaxũ. Rũ
Tupana rü tá guxũgu nũxna
nacuaxãchi na ñuxãcü
namecũmaxũ i nũmax”,

ñanagũrũ. ¹⁰Tupana nixĩ ya tũxna naxãcü ya nanetũchane na inatoxũcax, rü tũxna naxãcü i õna na nangóxũcax. Rũ nũma tá nixĩ i pexna naxããxũ ya guxũnema ya nanetũchane ya penaxwaxene na ipenatoxũcax. Rũ nũma tá nanaxũxẽ rü nanayaxẽ ya yima nanetũchane. Rũ tá nanamuxẽ i norũ o, na muxũchixũ nawa peyaxuxũcax na ngẽmamaã togũxũ perũngũxẽgũxũcax. ¹¹Rũ ngẽmaãcü i pema rü tá pexũ nangẽxma i guxũma i mexũ na taxuchaãcũma nũxũ perũngũxẽgũxũcax i togũ. Rũ ngẽxguma ngẽma togũ i taeneẽgũxũtawa ngĩxũ tangegũgu i ngẽma dũeru i naxcax ngĩxũ ipexãcü, rü nũmagũ rü tá poraãcü Tupanana moxẽ naxãgũ. ¹²Erũ ngẽxguma nũxna ngĩxũ taxãxgu i ngẽma dũeru i nũxũ ngĩmaã perũngũxẽgũcũ i ngẽma taeneẽgũ, rü tama tacũ i nũxũ taxuxũcaxicatama ta nixĩ, natũrũ naetũ i nũmagũ i taeneẽgũ rü perũ ãmaregagu tá poraãcü Tupanana moxẽ naxãgũ. ¹³Rũ nũmagũ i

ngẽma taeneẽgũ rü tá Tupanaxũ nicuaxũũgũ, erũ ngẽma perũ ãmaremaã tá nũxũ nũxũ pedauxẽẽ na aixcũma naga pexĩnũxũ i Cristuarũ ore i mexũ. Rũ nũmagũ rü tá Tupanana moxẽ naxãgũ naxcax i ngẽma perũ ãmare i perũ ngũchaũmaã nũxna rü guxũma i yaxõgũxũna pexãgũxũ. ¹⁴Rũ ngẽxgumarũ i ngẽma taeneẽgũ rü tá poraãcü pexcax nayumũxẽgũ, erũ pexũ nangechaũgũ. Rũ tá Tupanana moxẽ naxãgũ naxcax na ñuxãcü nũma ya Tupana poraãcü pexũ nangũxẽẽxũ na yemaãcü pexũ natauxchaxũcax na nũxũ perũngũxẽgũxũ. ¹⁵Rũ ngẽmacax i ñuxma rü Tupanana moxẽ taxã, yerũ tũxna nanamu ga Nane na tórũ ãmare yĩxũcax. Rũ nataxuma i ore i nagu mexũ na nũxũ ixuxũcax na ñuxãcü namaã itaãgũxũchixũ i ngẽma ãmare.

**Pauruarũ ore rü aixcũma nixĩ yerũ
Tupana nixĩ ga nũxna ãgacũ**

10 ¹Rũ ñuxma rü yema Cristu yaxna tamaã naxĩnũxũrũ rü tamaã namecũmaxũrũ, rü choma rü ta pemaã yaxna chaxĩniãcũma rü pemaã chamecũmaãcũma pexũ chacaxũ na chauga pexĩnũxũcax. Erũ nũmaxũ i duũxũgũ rü nũxũ nixugũ na pexũ chamuũxũ ega pexũtawa changẽxmagu natũrũ ngẽxguma pexna chayaxũgu rü tama pexũ chamuũ. ²Natũrũ ngẽxguma ngẽma petanũwa chaxũxgu, rü chierũ natauxguma na tacũcax namaã chaporagaxũ rü na chanaxucuxẽxũ i ngẽma duũxũgũ i petanũwa toxũ ixuxũ na ñoma tama yaxõgũxũrũ na tamaxẽxũ. Erũ choma rü íchamemare na namaãxũchi na chidexaxũ. ³Rũ

aixcūma nixĩ i ñoma i naānecũāx
 tixĩgũxũ. Natürü ngëxguma Tupanaärü
 orearü uwanūmaā togü tadaixgu, rü
 tama ñoma i naānecũāx nügü
 ñaixürüũācūma tanaxü. ⁴⁻⁵Erü ngëma
 toxne i namaā itanapoxũxũ i Tupanaärü
 ore rü tama ñoma i naānecũāx namaā
 āxnexũ nixĩ. Erü toma rü toxũ
 nangëxma i Tupanaärü pora na
 ngëmamaā itayanaxoxëëxũcax i
 Chatanaärü pora. Rü ngëmaācü
 itayanaxoxëë i guxūma i chixexũ i ore i
 Tupanaxũ namaā yaxugügũxũ i
 duũxũgü. Rü ngëmaācü itayanaxoxëë i
 guxūma i Tupanaärü uwanügüarü ore i
 nügü namaā yacuaxũügiācūma
 duũxũgūmaā nüxũ yaxugügũxũ na tama
 Tupanaāxũ yaxögiāxũcax. Rü guxūma i
 tacü i nagu naxĩnũëxũ i ngëma duũxũgü
 i chixexũ, rü Cristuna tanaxuaxũ na
 nūma namaā inacuaxũcax. ⁶Rü
 wüxicana marü meā Cristuga
 pexĩnüëgu, rü toma rü ítamemare na
 tũxũ tapoxcuexũ ya guxāma ya texé ya
 tama naga ĩnüëxë i Cristuarü ore.
⁷Pema rü norü düxëtũxũnewaxicatama
 nixĩ i penangugũxũ i wüxi i duũxũ.
 Natürü ngëxguma texé tũgü cuaxgu na
 Cristuarü duũxũ tiĩxũ, rü name nixĩ i
 nüxũ tacuax na toma rü ta tũmarũ
 Cristuarü duũxũgü tixĩgũxũ. ⁸Rü woo
 írarüwa chanangupetũxëë na chaugü
 chicuaxũũxũ namaā i ngëma na Tupana
 toxũ muxũ, natürü taxucaxma naxcax
 chaxāne. Erü aixcūma Cori nixĩ ya toxũ
 mucü na pexũ tarüngũxëëgiũcax na
 yexeraācü meā peyaxögũxũcax. Rü
 tama tacü rü chixexũgu pexũ na
 tayixëëxũcax nixĩ i toxũ namuxũ. ⁹Rü
 tama chanaxwaxe i nagu perũxĩnüë na

pexũ íchañaxgũchaũxũ namaā i ngëma
 poperagü i pexcax chaxũmatũxũ. ¹⁰Erü
 nũmaxũ i duũxũgü rü nüxũ nixugü na
 chorü poperawa pemaā chaporagaxũ
 natürü chomatama rü tama aixcūma na
 chaporaxũ rü tama aixcūma nüxũ na
 chacuaxũ na meā chidexaxũ,
 ñanagürügü choxũ. ¹¹Natürü yíxema
 ngëma ñagũxe rü tanaxwaxe i nüxũ
 tacuax rü ngëma pexna tayaxũguācūma
 torü poperawa pemaā nüxũ tixuxũrũ
 tátama pemaā tixĩgü i ngëxguma
 petanüwa tangëxmagügu. ¹²Toma rü
 tama tanaxwaxe i namaā togü
 tawüxiguxëë rü exna nagu togü tangugü
 i ngëma duũxũgü i nügütama
 icuaxũügiũxũ. Nũmagü rü nügütama
 nawomüxëëgiũ, erü nügūmaā nügü
 nawüxiguxëë rü nügügutama nügü
 nangugü. ¹³Natürü toma rü tama togü
 namaā ticuaxũügi i ngëma yaxögũxũ i
 tama Tupana toxmëxwa
 ngëxmagüxëëxũ. Yerü Tupana nixĩ ga
 tomaā nüxũ ixucü na ngextá
 nanaxwaxexũ na tapuraciexũ. Rü nūma
 nixĩ ga noxri Corĩtiuwa ga petanüwa
 toxũ nangugüxëëxũ na pemaā nüxũ
 tixuxũcax ga norü ore. ¹⁴Rü yemaācü
 toxira nixĩ ga noxri petanüwa
 tangugũxũ na pemaā nüxũ tixuxũcax ga
 yema Cristuarü ore. Rü ngëmacax i
 ñuxma na petanüwa taxĩxũ, rü tama
 tanangupetũxëë ga yema Tupana tomaā
 nüxũ ixuxũ, yerü nūma nixĩ ga toxũ
 namuxũ na pexũ tarüngũxëëgiũcax.
¹⁵Rü tama togüarü puracūmaā togü
 ticuaxũügiũchaũ, erü tama
 tachopetũchaũ i ngëma Tupana tomaā
 ixunetaxũwa. Natürü petanüwa i
 Tupana toxũ ímuxũwa tanaxwaxe na

yexeraācū tapuraciūxū na yexeraācū meā peyaxōgüetanūxūcax. ¹⁶Rü ngëxguma marü petanüwa tangugüguwena rü tanaxwaxe i ngëma duñxūgü i perü yéamaxūra ngëxmagūxū i ngextá taguma texé nūxū íxuxūwa taxí na ngëmamaā rü ta nūxū tixuxūcax i ore i mexū. Erü tama tanaxwaxe i togüarü puracümaā togü ticuaxūūgü. ¹⁷Erü Tupanaärü ore i ümatixūwa rü ñanagürü:

“Rü ngëxguma texé tügü icuaxūūchaūgu, rü name nixí i tórü Corixū ticuaxūū, erü nūma nixí i tüxū nangūxēxū”,

ñanagürü i ngëma ore. ¹⁸Erü ngëma yatü i aixcūma Tupanapexewa mexū rü tama nügütama nicuaxūū. Natürü ngëma yatü i tórü Cori nūxū icuaxūūxū nixí i aixcūma Tupanapexewa mexū.

Pauru rü nūxū nixuchiga ga yema orearü uruūgüneta ga tama Tupana imugūxū

11 ¹Rü ñuxma i ngëma tá pemaā nūxū chixuxū, rü bexmana pexcax rü wūxi i ngēā nixí, natürü chanaxwaxe i choxū iperüxīnūemare rü yaxna chomaā pexīnūē. ²Erü Tupana pexū inuxūxūrūū pexū chinuxū. Erü chaugagu nixí i Cristuaxū peyaxōgūxū, rü marü Cristuna pexū chaxuaxū na noxrüxicatama pixīgūxūcax. Rü ngëmacax chanaxwaxe i ngearü chixexūāē Cristuxū pexū chawex ñoma wūxi i pacü i taguma yatūxū cuaxcürūū. ³Natürü chaxoegaāē rü yema āxtape norü doramaā Ebaxū na womūxēxūrūū, ngürüāchi tá ta texé pexū tawomūxēē, na nūxū perüxoexūcax na Cristugu perüxīnūēxū rü naxcaxicatama na pemaxēxū. ⁴Erü pema rü tauxchaācū nixí

na pexū nawomūxēēgūxū. Rü ngëxguma ínangugügu i duñxūgü i pemaā nūxū ixuxū i to i Ngechuchigaya ya tama yima toma nūxū tixuchigacü, rü pema rü nūxū peyaxōgü i ngëma duñxūgü. Rü pema rü taāēācūma penayaxu i to i naāē i tama Tupanaāē i Üünexū ga marü peyaxuxū ixīxū. Rü peyaxōgü i to i ore i tama Tupanaärü ore i mexū ga noxri peyaxuxū ixīxū. ⁵Dücax, rü woo nawe perüxīxgu i ngëma togü i orearü uruūgüneta, natürü chauxcax rü taxuwama choxū narüyexeragü. ⁶Rü woo tama choxū nangëxmagu i tauxcha na duñxūgüpexewa chidexaxū, natürü aixcūma meā nūxū chacuax i ngëma nachiga chidexaxū. Rü ngëma rü guxūma i torü puracüwa marü pexū nūxū tadauxēē i guxūguma. ⁷¿Pexcax rü chixexū pemaā chaxū ga yexguma chaugü ícharüxíragu na pexū chataxēēxūcax rü choxmexmaā chapuracügu na ngetanüācūma pemaā nūxū chixuxū ga Tupanaärü ore i mexū na yemaācū penayaxuxūcax ga maxū i taguma gūxū? ⁸Rü aixcūma yema togü ga yaxōgūxū choxna ngīxū āgücü ga dīeru ngīxū chayaxu na yemamaā petanüwa chapuracūxūcax rü pexū charüngūxēēxūcax. ⁹Rü yexguma petanüwa chayexmagu rü aixcūma choxū itaxu ga dīeru, natürü taguma texéna ngīxcax chaca. Rü taeneēgü ga Machedóniāānewa ne íxū rü choxna ngīxū naxāgü ga yema choxū tauxcū. Rü yemaācū tama pexūtawa ngīxcax íchaca ga yexguma. Rü ñuxma rü ta tagutáma tacūcax pexna chaca. ¹⁰Rü yema na ngetanüācūma pemaā nūxū chixuxū ga yema ore, rü wūxi i chorü taāēxūchi nixí. Rü ngëma taāē rü taxuacūma texé choxna

tanayaxu. Rū ngēxgumarūũ na aixcūma Cristuxũ chacuáxũ, rū ngēxgumarūũtama guxũ i Ayaanewa tá chataāēxũchi naxcax na ngetaniūacūma pemaā nūxũ chixuxũ ga yema ore. ¹¹¿Rū tacūcax yĩxũ i ngēmaācū chidexaxũ? ¿Exna pexcax rū tama pexũ changechaũxūcax yĩxũ i ngēmaācū chidexaxũ? Dūcax, pemaā nūxũ chixu rū Tupana nūxũ nacuax na ñuxācū aixcūma pexũ changechaũxũ. ¹²Natürü ngēma na ngetaniūacūma pemaā nūxũ chixuxũ i ngēma ore, rū ngēmaācū tá chanaxüecha na taxucürüwa chixri chauchiga yadexagūxūcax i ngēma togü i orearü uruügüneta i nügü ixuxũ na toxriũ naxügüāxũ i Tupanaärü puracü. ¹³Nūmagü rū aixcūma orearü uruügüneta nixigü, rū duũxügüxũ nawomüxēēgü. Rū nūmagü rū togu nügü nicuxgü, rū nügü nixugü na Cristu yamugüxũ. ¹⁴Rū ngēma rū taxucaxma namaā pebaixāchiāēgü. Yeri woo ga Chataná rū ta yexgumarūũ Tupanaärü orearü ngeruũ ga daxūcūāx ga ngónexēēruũgu nügü nicux. ¹⁵Rū ngēmacax woetama ngēmaācū nixigü i ngēma duũxügü i Chatanáxũ puraciexũ. Rū nūmagü rū duũxügü i mexũ ügüxūgu nügü nicuxgü. Natürü ngēma ngēmaācū ixīgüxũ, rū Tupana tá nanapoxcue naxcax i ngēma chixexũ i naxügüxũ.

Pauru rū yema puracü ga Ngechuchu nawa namuxüwa ngüxũ ninge

¹⁶Rū wena pemaā nūxũ chixu rū tama chanaxwaxe i nagu perüxĩnñē na wüxi i āuāēxũ chiĩxũ. Natürü ngēxguma chi ngēmaācū chomaā nagu perüxĩnñēgu, rū tama chanaxwaxe i choxna penachuxu na ñoma wüxi i āuāēxũrũ chaugüētüwa chidexaxũ, na ngēmaācū

choma rū ta írarüwa chaugütama chicuaxüüxūcax. ¹⁷Rū ñuxma na chaugüētüwa chidexaxũ rū ngēma rū tama tórü Coriarü mu nixĩ. Natürü ñoma wüxi i āuāēxũ nügü icuaxüüxũrũ nixĩ i chidexaxũ. ¹⁸Rū ñuxma na nangēmaxũ i muxūchixũ i duũxügü i ñoma i naānewa nügü icuaxüüxūxũ, rū choma rū tá ta írarüwa chaugü chicuaxüü. ¹⁹Pema rū nagu perüxĩnñē rū nūxũ cuaxüchigüxũ pixigü. Natürü taāēacūma yaxna namaā pexĩnñē i ngēma duũxügü i tama naāēxũ icuāxũ. ²⁰Rū yaxna namaā pexĩnñē i ngēma duũxügü i nügüxũ pexũ puraciexēēxũ, rū ngēma ngetaniūacūma pexũ puraciexēēmarexũ, rū ngēma pexũ womüxēēgüxũ, rū ngēma chixri pexũ yaxugüxũ, rū ngēma pemaā guxchigagüxũ. ²¹Rū woo wüxi i ānexũchi nixĩ na pemaā nūxũ chixuxũ, natürü chauxcax rū tama aixcūma pexũ nūxũ tadauxēē ga torü pora ga yexguma petaniüwa tayexmagügu. Natürü ñuxma na tama namuũēxũ na nügü yacuaxüüxūxũ i ngēma togü i duũxügü, rū choma rū ta taxucaxma chamuũ na chaugüētüwa chidexaxũ woo pexcax rū taxuwama namexgu i ngēma nūxũ chixuxũ. ²²Nūmagü rū nügü yaxugügu rū Yudfugü nixigü. Natürü choma rū ta Yudíu chixĩ. Rū nūmagü nügü yaxugügu rū Iraétanüxügü nixigü. Natürü choma rū ta rū Iraétanüxũ chixĩ. Rū nūmagü rū nügü yaxugügu rū Abraútanüxũ nixigü. Natürü choma rū ta Abraútanüxũ chixĩ. ²³Nūmagü rū nügü yaxugügu rū Cristuaxũ napuraciē. Natürü choma rū norü yexera Cristuaxũ chapuraci. Rū ngēma ñachagürü pexũ woo pema nagu

perūxīnūēgu na ñoma wūxi i āūāēxūrūū
chidexaxū. Rū ngēma duūxūgūarū
yexera poraācū Tupanaāxū chapuracū.
Rū norū yexera chapoxcu, rū norū
yexera choxū naçuaixgū ga duūxūgū.
Rū muēxpūxcūna rū āūcūmaxūchixūwa
chayexma rū wixguxūchi taax choxū
nimaxgū. ²⁴Rū 5 expūxcūna nixī ga 39
ga çuaximaā choxū napoxcu-gūxū ga
chautanūxūgū ga Yudūgū. ²⁵Rū
tomaēxpūxcūna nixī ga naīmaā choxū
naçuaixgūxū, rū wūxicana ga nutamaā
choxū inamuxūchigūxū. Rū
tomaēxpūxcūna nixī ga guma wapuru
ga nugu chixūxūne rū chomaā inanguxū.
Rū wūxicana ga yexguma chomaā
inanguxu ga wapuru rū wūxi ga
chūtaxū rū wūxi ga ngunexū chinge na
taxū ga taxtūarū ngāxūtūgu
mūrapewaétūgu chatunagūācūma
chiwēxēxū. ²⁶Rū poraācū nu ne
chanaxū, rū poraācū āūcūmaxūwa
chayexma yerū natūgū ga āūcūmaxūgu
chixūgū, rū ngītaaxgūxū rū chixexū
chomaā naxūgūchaū. Rū woo
chautanūxūgū ga Yudūgūtānūwa, rū
woo yema duūxūgū ga tama Yudūgū
ixīgūxūtānūwa, rū woo īānegūwa, rū
woo namagūwa, rū woo taxtū i taxūwa
rū āūcūmaxūwa chayexma. Rū yema
duūxūgū ga chomūcūgūneta
ixīgūxūtānūwa rū ta āūcūmaxūwa
chayexma. ²⁷Rū poraācū chataarū
puracūāx, rū muxūchixū ga guxchaxūgū
choxū nangupetū. Rū muēxpūxcūna rū
tama chape, rū chataiyā, rū chiṭawa. Rū
muēxpūxcūna rū tama chachibū, rū
choxū nanadeyu, rū choxū nataxu ga
chauxchiru. ²⁸Rū naētūwa i guxūma i
ngēma, rū guxū i ngunexūgu rū

chaxoegaāē naxçax i guxūma i ngēma
yaxōgūxū i guxū i īānewa ngēxmāgūxū.
²⁹Rū ngēxguma chi texē tama poragu,
rū choxū rū ta nangux. Rū ngēxguma
chi wūxie texēxū pecadugu nguxēēgu,
rū chauāēwa nangux i ngēma. ³⁰Natūrū
ngēxguma chi chaugū chicuaxūūchaūgu,
rū tá chaugū chicuaxūū naxçax na
duūxūgū choxū dauxū na taxuwama
chamexū. ³¹Rū Tupana ya tōrū Cori ya
Ngechuchu ya Cristunatū ya mecū na
guxūguma nūxū icuaxūūgūxū, rū nūxū
nacuax na aixcūma yīixū i ngēma nūxū
chixuxū. ³²Rū yexguma Damacuwa
chayexmagu, rū guma īāneārū āēxgacū
ga Aretaarū ngūxēēruū, rū norū
churaragūxū namu na nūxna
nadaugūxūçax ga guma īāneārū
poxeguxūārū īāxgū na choxū
yayauxgūxūçax ga yexguma chi yēma
īchaxūūxgu. ³³Natūrū yema īāneārū
poxeguxūārū īāxācūwa rū wūxi ga
pexchigu choxū īnarūçūxūetaūgū ga
chomūcūgū. Rū yemaācū chiña
naxchaxwa ga yema āēxgacū.

**Tōrū Cori rū Pauruxū nangoxetūxēē rū
nūxū nūxū nacuaxēē ga ṭacū ga ēxūguxū**

12 ¹Taxuwama name na texē tūgū
icuaxūūxū. Natūrū tá pemaā
nūxū chixuama na ñuxācū tōrū Cori
choxū nangoxetūxēēxū rū ñuxācū choxū
nūxū na nacuaxēēxū ga ṭacū ga
ēxūguxū. ²Rū 14 ga taunecū marū
nangupetū ga na Tupana daxūguxū ga
naānewa ga nūma īnayexmaxūwa choxū
nagaxū. Natūrū tama nūxū chacuax rū
chauāēwaxicatama nixī ga yēma choxū
nagaxū, rū exna guxū ga chaxunemaā
yīixū ga yēma choxū nagaxū. Rū

Tupanaxīcatama nūxū nacuax i ngēma.
³⁻⁴Rū aixcūma meāma nūxū chacuax na
daxūguxū ga naānewa choxū nagaxū ga
Tupana, natūrū tama nūxū chacuax rū
guxū ga chaxunemaā yēma choxū naga
rū exna tama. Rū Tupanaxīcatama nixī
ya nūxū cuācū i ngēma. Rū yēma nūxū
chaxīnū ga ore ga ēxūguxū i guxūma i
duūxūgūna chuxuxū na nūxū yaxugūxū.
⁵Rū choma rū chi name na chaugū
naxcax chicuaxūxū i ngēma, natūrū
tāūtāma ngēmaācū chanaxū. Erū ngēma
ngūxū na chingexūmaāxīcatama tá nixī i
chaugū chicuaxūxū. ⁶Natūrū
ngēxguma chi chaugū chicuaxūūchaūgu,
rū tāū chima wūxi i ngēāēmare nixī i
ngēma, erū aixcūma nixī i ngēma ore i
nūxū chixuxū i chauchiga. Natūrū tama
chaugū chicuaxūū na taxúema nagu
rūxīnūxūcax na ngēma chowa nūxū
naxīnūēxū rū nūxū nadaugūxūārū
yexera chīxū. ⁷Natūrū tórū Cori rū
tama nanaxwaxe i poraācūxūchima
chaugū namaā chicuaxūxū ga yema
ēxūguxū ga mexēchixū ga choxū nūxū
nacuaxēēxū. Rū yemacax chaxunewa
nananguxē ga wūxi ga choxū ngūxū
ñoma wūxi ya tuxu chaxunewa
ingaxixūrū. Rū yema rū ñoma wūxi ga
Chatanāārū orearū ngeruūrū
chauxūtawa nangu na choxū
nachixewexūcax na tama chaugū
chicuaxūxūcax. ⁸Rū tomaēxpūxcūna
tórū Corina chaca na choxū
iyanaxoxēēāxūcax ga yema choxū
ngūxū. ⁹Natūrū nūma ya tórū Cori rū
ñanagūrū choxū:

“Rū cuma nūxū cucuax na guxūguma
cuxū changechaū, rū ngēxīcatama nixī i
cunaxwaxexū. Rū ngēma duūxūgū i

tama poraexūwa nixī i aixcūma
chanangoxēēxū i ñuxācū na chaporaxū”,
ñanagūrū choxū. Rū ngēmacax chataāē
ega tama chaporagu. Erū ngēxguma
tama chaporagu rū ngēxguma nixī i
chowa inawēāxū i norū pora ya Cristu.
¹⁰Rū ngēma na Cristuxū na
changechaūxūgagu nixī i yaxna namaā
chaxīnūxū ega woo chaturagu rū woo
tacū chomaā yaxugūegu i duūxūgū. Rū
woo choxū natauxgu i chorū
ngēmaxūgū, rū woo duūxūgū rū chowe
yangēxūtanūgu, rū woo guxchaxūgū
choxū ngēxmagu rū Cristucax rū yaxna
namaā chaxīnū i guxūma i ngēma. Erū
ngēxguma chaturagu, rū ngēxguma nixī
i yexeraācū Cristu choxū poraxēēxū.

**Pauru rū naxcax naxoegaāē ga yema
yaxōgūxū ga Corítiwa yexmagūxū**

¹¹Maneca ñoma wūxi i āūāēxūrūū
chidexa, erū ngēmaācū chaugū chicuaxūū.
Natūrū pegagutama nixī i dūxwa
ngēmaācū chaugūētūwa chidexaxū, yerū
pema chi nixī ga choxū picuaxūūgūxū, rū
tama i chomax. Rū woo taxuwama chame
i chomax, natūrū taxuwama choxū
nariyexeragi i ngēma orearū uruūgūneta i
nawe perixīxū. ¹²Rū yexguma petanūwa
chayexmagu, rū yaxna pemaā
chaxīnūācūma pexū nūxū chadauxēē na
aixcūma Cristu choxū muxū na nūxū
chixuxūcax ga norū ore. Rū cuaxruūgūmaā
pexū nūxū chacuaxēē ga yema. Rū pexū
nūxū chadauxēē ga taxū ga mexūgū ga
Tupanaārū poramaā ūxū. ¹³Rū yexguma
petanūwa chayexmagu rū pemaā
chamecūma yema guxūma ga togū ga
yaxōgūxūmaā na chamecūmaxūrūūtama.
Natūrū wūxiwaxīcatama nixī ga íchatūxū

yerü ga petaniüwa rü tama ngĩxũ chayaxu ga diëru yema togü ga yaxõgũxũtanüwa ngĩxũ chayaxuxũrü. Rü chanaxwaxe i choxũ nüxũ pengechaũ i ngẽma. ¹⁴Rü ñuxma rü marü íchamemare na norü tomaëxpũxcüna pexũ íchayadauxũ. Rü tãütáma tacüçax pexna chayaca. Erü tama perü ngẽmaxũgüçax petaniüwa chaxũ, natürü pexçaxüchi nixĩ i ngẽma chaxũxũ. Pema rü chauxacügü pixĩgü i Tupanaãrü orewa. Rü ngẽma papa rü mamaãrü puracü nixĩ na naxãcügüna naxããxũ i ngẽma nüxũ taxuxũ. Rü tama naxãcügüarü puracü nixĩ na nanatüna rü naëna naxãgüãxũ. ¹⁵Rü choma rü íchamemare na chorü ngüchaũmaã pexçax ichanaxãxũ i guxũma i tacü i choxũ ngẽmaxũ rü woo chaugütama rü ta na ichaxãxũ na aixcuma meã peyaxõgũxũçax. Natürü chauxçax rü ngẽxguma yexeraãcü pexũ changechaũgu, rü pema rü yexeraãcü nüxũ perüxoetanü na choxũ pengechaũxũ. ¹⁶Rü nümaxũ i duũxũgü i petaniüwa, rü woo nüxũ nacuaçgü na taguma tacüçax pexũtawa íchaçaxũ, natürü nümagü rü nüxũ nixugüama na pexũ chawomüxëëcuma perü diëru ngĩxũ chayaxuxũ. ¹⁷¿Exna pema nagu perüxĩnüëgu rü yema duũxũgü ga petaniüwa chamugũxũwa pexũ chawomüxëë? ¹⁸Rü Titumaã nüxũ chixu na petaniüwa íyadauxũçax. Rü namaã yéma chanamu ga yema to ga taeneë. ¿Exna pema nagu perüxĩnüëgu ga Titu rü pexũ yéma nayawomüxëë? ¿Tama exna aixcuma yĩxũ na chauxrüü meã na namaxũxũ rü chauxrüü mexũgu naxĩnüxũ ga Titux? ¹⁹Bexmana pema tá nagu perüxĩnüë rü ngẽmaãcü tidexagü, erü togüétüwatama tachogüchaũ. Natürü, Pa Chaueneëgü ya Pexũ Tangechaũgüex, rü

Tupanapexewa rü Cristuégagu nixĩ i tidexagüxũ na yexeraãcü meã Tupanaãxũ peyaxõgũxũçax rü yexeraãcü meã na pemaxëxũçax. ²⁰Erü chaxoegaãë rü ngẽxguma wena pexũ íchayadauxgu, rü ngürüächi tama choma chanaxwaxexũãcuma ípemaxë, rü ngẽmacax i pema rü tãütáma chomaã petaãëgü. Rü chaxoegaãë erü ngürüächi tá pexũ ichayangau na pegüchi ípexaieixũ, rü pegüarü ngẽmaxũçax pixãũxãchigüxũ, rü pegümaã penuëxũ, rü pegügüxicatama íperüxĩnüëxũ, rü pexoregütaçaxgüxũ, rü toguãxũ pixuxũ, rü pegü picuaçxũgüxũ, rü chixexũ ípexüxũ rü ngẽmaãcü chixri ípemaxëxũ. ²¹Rü chaxoegaãë rü ngẽxguma wena petaniüwa chaxũxgu, rü ngürüächi Tupana rü pegagu tá choxũ naxãnexëë. Rü ngürüächi ngechaũ tá choxna pexã, erü muxëma i petaniüwa rü marü ñuxgumama pecadu taxügüiecha, rü tama nüxũ tarüxoechaũ na Tupanapexewa chixexũ taxügüxũ rü naĩ i ngemaãmare na tamaxëxũ rü guxũma i togü i chixexũ na taxügüxũ.

Pauru nayaxucuxë ga yema yaxõgũxũ ga Corítiucũāx rü ñuxüchi nüxũ narümoxë

13 ¹Ñuxma rü norü tomaëxpũxcüna tá nixĩ na petaniüwa chaxũxũ. Rü Tupanaãrü ore rü tamaã nüxũ nixu rü ngẽxguma texë chixexũ üxgu rü taxre rü exna tomaëxpũx i duũxũgü nüxũ daugügu rü nüxũ yaxugügu na aixcuma yĩxũ, rü aixcuma tá tapoxcu ya yíxema chixexũ üxe. ²Rü ngẽmacax i pema i üpamamatama pecadu ügüechaxe rü guxãma i pema ya chixri maxëxë, rü ñuxma na woo pexna chayaxũguxũ rü wenaxãrü pexũ chaxucuxë rü pemaã nüxũ

chixu rü ngëxguma ngëma chaxũxgu rü aixcũma tá chanamexëẽ i guxũma i ngëma chixexũ i petanũwa ngëxmaxũ, rü tãutãma chanangupetũxëẽmare i ngëma. ³Rü pema na naxcax iperũdaunũxũ na Cristu chowa idexaxũ, rü ngëxguma ngëma chaxũxgu, rü ngëxguma tá nixĩ i nũxũ pedauxũ na aixcũma chowa na yadexaxũ ya Cristu. Rü nüma ya Cristu rü chowa tá pexũ nũxũ nadauxëẽ na tama naturaxũ natürü aixcũma yanguxëẽãxũ i norü ore rü tüxũ napoxcuexũ ya yíxema chixexũ ügũxe. ⁴Rü aixcũma nixĩ ga Cristu ga ñoma wũxi ga turaxũrüü yĩxũ ga yexguma curuchawa yapotagu. Natürü i ñuxma rü Tupanaãrü poragagu namaxũ. Rü yexgumarũü ga Cristu ga wũxi ga turaxũrüü na yĩxũ ga yexguma curuchawa yapotagu, rü ngëxgumarũü i toma na norü duũxũgũ tixĩgũxũ, rü taturae i toxonewa. Natürü ngëma na norü duũxũgũ tixĩgũxũ, rü Tupanaãrü poragagu tá tamaxë na pexũ tarũngũxëẽgũxũcax. ⁵Rü name nixĩ i pegũtama pengugũ na nũxũ pecuáxũcax ngoxi aixcũma meã peyaxögũ. Rü name nixĩ i pegũ pengugũarũ maxũãx rü ngoxi Tupanapexewa pime. ¿Tama exna nüxna pecuaxãchie na Ngechuchu ya Cristu rü pewa nangëxmaxũ ega aixcũma peyaxögũgu? ⁶Rü chierũna nüxũ pecuaxgu na toma rü tama orearũ uruũgũnetamare na tixĩgũxũ. ⁷Rü Tupanana naxcax taca na taxuũma i chixexũ na pexũgũxũcax. Rü tama duũxũgũpexewa togũ ítarũtagũxũcax nixĩ na ngëmaãcü tayumüxëgũxũ. Natürü Tupanana naxcax taca i ngëma na aixcũma meã naxcax pemaxëxũcax woo duũxũgũ nagu rüxĩnüëgu na toma rü

ítatüemarexũ. ⁸Toma rü taxucürũwama chixri nachiga tidexagũ i Tupanaãrü ore i aixcũma ixĩxũ, erũ toma rü naëtũwa tachogũ i ngëma ore. ⁹Rü tá tataãëgũ ega aixcũma peporaegu i perũ maxũwa rü ngëmacax natauxgu i tacũcax pemaã na taporagaexũ. Rü Tupanana tá naxcax tacaama na pexũ naporaexëẽxũcax i perũ maxũwa na düxwa aixcũma mexũ i norü duũxũgũ na pixĩgũxũcax. ¹⁰Rü naxũpa na pexũ na íchayadauxũ nixĩ i pexcax chanaxũmatũxũ i ñaã popera, na ngëxguma ngëma changuxgu rü nataxuxũcax i tacũcax pemaã na chaporagaxũ. Erũ tórü Cori choxũ namu na pexũ charũngũxëẽxũ na yexeraãcü meã peyaxögũxũcax, rü tama chixexũ pemaã na chaxĩxũcax nixĩ i choxũ namuxũ. ¹¹Rü ñuxma na ichayacuaxëẽxũ i ñaã popera, Pa Chaueneëgũx, rü chanaxwaxe i meã pexũ naxũpetũ rü naxcax pedau na ñuxãcü aixcũma meã Tupanacax pemaxëxũ. Rü name nixĩ i pegũ petaãëxëẽgũ rü wũxigu perũxĩnüë rü meã yaxna pegũmaã pexĩnüë rü aixcũma pegũ pengechaũgũ. Rü nüma ya Tupana ya tüxũ ngechaũcü rü tüxũ rüngũxmüxëẽcü, rü guxũgutãma pemaã inarũxãũx. ¹²Rü chanaxwaxe i wũxichigũ i pema rü pegũ pengechaũgũĩacũma pegũ perũmoxëgũ. ¹³Rü guxũma i togũ i taeneëgũ i yaxögũxũ rü pexũ narũmoxëgũ. ¹⁴Rü ñuxma rü chanaxwaxe i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu pexũ narũngũxëẽ, rü Tanatũ ya Tupana rü pexũ nangechaũ, rü Naãë i Üünexũ rü guxũguma pemaã inarũxãũx.

*Rü nuãma pexna,
Pauru*